

Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie KRANT

Ontstaan in januari 2001 uit een fusie tussen de Amsterdamse Toneelschool (opgericht in 1874) en de Akademie voor Kleinkunst (opgericht in 1960)

'De Hollanders'
> lees meer op pagina 4

'Crimes of the Heart'
> lees meer op pagina 6

'Iedereen behalve ik'
> lees meer op pagina 8

Column Arnon Grunberg
> lees meer op pagina 2

Hoera voor de nieuwe elite!

'Hup, in het verzet!'

door Petra Boers

Interview Gerardjan Rijnders, regisseur van 'De Hollanders'

Twee jonge soldaten keren getraumatiseerd terug uit Afghanistan. In de afstudeervoorstelling 'De Hollanders', geschreven door Arnon Grunberg, zien we hoe het hen vergaat in het kille Nederland. Regisseur Gerardjan Rijnders: 'Het is eigenlijk om heel erg te lachen en ook weer helemaal niet.'

Hoe is 'De Hollanders' tot stand gekomen?

'Deze acht studenten wilden graag met elkaar afstuderen. Toen bedachten ze dat ze Arnon Grunberg wilden vragen een stuk voor hen te schrijven, omdat ze verwachtten dat hij hun levensvragen het beste kon vertolken. Ze hebben een mooie mail geschreven, wie ze waren, met welke vragen ze in het leven staan, wat hun toekomst-

verwachtingen zijn. Grunberg heeft hen vervolgens uitgebreid geïnterviewd. Toen ze eenmaal zijn ja hadden gekregen, hebben ze mij gevraagd voor de regie. Ik heb meteen ja gezegd. Omdat ik het zo'n leuk initiatief vond. Ik vind het al geweldig dat deze groep zo veel lef heeft. En ze zijn zeer betrokken, anders vraag je niet een schrijver als Grunberg.'

> lees verder op pagina 4

Editorial

De regen valt van onder naar boven

door Ruut Weissman

Ischa Meijer schreef:

'De mensheid lijdt, gematigd of extreem. Maar wat er ook gebeurt, er klinkt muziek. In kerken, ziekenhuizen en dranklokalen...'

Op de gangen van onze school klinkt muziek. Goeie muziek, nieuwe muziek. Hoopvolle muziek. En dat terwijl de bommenwerpers met napalmbommen aan boord over ons kunstlandschap scheren. (Je kunt de woorden van de generaal-majoor al horen als straks de boel volledig in de fik staat: *'Do you smell that? Napalm, son. I love the smell of napalm in the morning. It smells like.... Victory!'*)

Een woordvoerder van de grootste regeringspartij zei onlangs dat hij zielsgelukkig zou worden van een kunstlandschap waar geen enkele subsidie meer bestaat. 'Maar meneer, de overheid zit toch overal tussen, in elk segment van de samenleving; geen melk zonder overheid, geen houten hekjes rond de weilanden in de Achterhoek zonder overheid, geen snelwegen zonder overheid.' Zijn antwoord was dat we toch ergens moesten beginnen.

Op het Museumplein in Amsterdam scandeert een menigte van ruim honderdduizend mensen uit vreugde: Jóden, Jóden.

Terwijl de bommenwerpers met napalmbommen over ons kunstlandschap scheren, klinkt muziek

Niemand kent de betekenis van dat woord en niemand weet meer dat hier precies zoveel joden, namelijk ruim honderdduizend, tijdens de oorlog door de Duitsers uit hun huizen zijn gehaald en in de concentratiekampen vernietigd.

Een volksvertegenwoordiger spreekt in de Tweede Kamer van Islamitisch stemvee, en slechts één Kamerlid pikt dat niet en verlaat uit protest de zaal.

Amon Grunberg schreef enige tijd terug in Voetnoot: '...een maatschappij waar alles gezegd kan worden is geen vrije maatschappij, het is een maatschappij waar het woord niet meer serieus wordt genomen. Een maatschappij in verval dus.'

Maar uit de kelen van mijn studenten klinkt muziek. Geweldige muziek. Deze nieuwe generatie is sterk en bijzonder. Hip, gedurfd en kritisch. Laten we zorgvuldig met ze omgaan, want zij hebben ons veel moois te brengen in de toekomst. Noem het liefde en mededogen.

En 'vielleicht' dat door hun artistieke kracht de regen op een dag weer van onder naar boven valt.

Ruut Weissman is artistiek leider van de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunstacademie

Column

Vriendelijke vampier

door Arnon Grunberg

Op 31 oktober 2010 schreef ene Thijs Prein aan mij: 'Jou hebben we nodig.' De opening van zijn brief was pakkend genoeg om door te lezen en het verzoek dat hij vervolgens deed serieus te overwegen: een toneelstuk schrijven voor enkele acteurs in het laatste jaar van hun opleiding aan de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunstacademie. 'Wij kunnen spelen, jij kunt schrijven; wil je ons helpen?' schreef Prein.

Zo'n verzoek kun je bijna niet naast je neerleggen. Dat diezelfde toneelschool mij ooit had afgewezen omdat ik meer een 'kleinkunsttype' zou zijn, leek mij achteraf een zegen. Ik had mij zomaar kunnen specialiseren in iets waarin ik mij nooit had moeten specialiseren. In december ontmoette ik in mijn hotel in Amsterdam de groep acteurs voor wie ik een stuk zou moeten schrijven. Vijf meisjes, drie jongens. Een van de jongens, later zou blijken dat hij Thomas heette, hing wat lodderig in zijn stoel. Toen er kortsluiting ontstond, stooft hij op en begon de schade te inspecteren. De kortsluiting leek hem meer te interesseren dan het toneelstuk dat ik voor hen zou moeten schrijven. De acteurs in spe begonnen over bezuinigingen in de kunsten, subsidies, het nieuwe kabinet; of ik daar niet over kon schrijven.

Maar vanaf het moment dat ik de jongens en meisjes zag zitten moest ik aan Afghanistan denken. Ze hadden dezelfde leeftijd als veel van de militairen met wie ik in 2006 en 2007 in Afghanistan was opgetrokken en net als de meeste militairen zijn ook acteurs met hun lichaam bezig. Daarnaast prikkelden zij mijn nieuwsgierigheid. Zij waren geslaagd waar ik ooit had gefaald. Ik zei: 'Ik wil best een stuk voor jullie schrijven, maar dan wil ik jullie allemaal interviewen. Kunnen jullie naar New York komen?' Wie het eeuwige leven wil hebben moet zich op de jeugd storten.

New York werd Dublin. In januari van dit jaar ontving ik gedurende twee dagen alle acteurs, afzonderlijk van elkaar, in mijn appartement. We spraken over ambities, school, ouders, vriendjes, vriendinnetjes, drank en de Ikea. In mijn aantekeningen vind ik zinnen als: 'Ik doe yoghurt in een tupperwarebakje.' Maar ook: 'Dit verdient God niet.' En: 'Ga maar, toe maar, maar doe het veilig.'

Vrijwel niets van deze aantekeningen is in het toneelstuk dat ik uiteindelijk zou schrijven terechtgekomen, en toch waren het mooie dagen in Dublin: ik was een vriendelijke vampier, het bloed van de jeugd smaakte mij uitstekend en de jeugd zelf doneerde haar bloed met graagte.

Arnon Grunberg schreef de eindvoorstelling 'De Hollanders' > lees meer op pagina 4

Agenda

De eindvoorstellingen

Iedereen behalve ik van Lykele Muus

Regie: Maaïke van Langen

Oscar Aerts speelt Willie: 'Het zou toch mooi zijn, als er iets bestond waardoor je goeie van slechte mensen kon onderscheiden. Was ze maar gewoon lelijk.' Eva Laurensen speelt Alma: 'Ik heb behoefte aan iemand die aardig voor me is. Jij vindt me alleen maar een lekker wijf.' Jim Deddes speelt Rolf: 'We hebben alleen gezond. We zijn geen twaalf meer.' Rianne Botma speelt Steff: 'Je bent een thermoskan. Je hebt me een tijdje warm gehouden, maar nu ben ik afgekoeld en jij kunt me niet meer opwarmen.' Sjoerd Spruijt speelt Gilles: 'Op een gegeven moment kies je gewoon iemand uit. En als je sterk bent, dan blijf je daarbij.' Mira van der Lubbe speelt Koojse: 'Hoe werkt dat bij jou? Je denkt iets en dan zeg je dat maar gewoon?' Lykele Muus speelt Loek: 'Mannelijke driften, daar word je mee geboren. Ik wilde als kleuter al neuken.'

Spel: Oscar Aerts, Rianne Botma, Jim Deddes, Eva Laurensen, Mira van der Lubbe, Lykele Muus, Sjoerd Spruijt
Productie: Sophia Jonker
1e man: Emiel Rietveld (Afstudeervoorstelling Opleiding Techniek en Theater)
Geluid: Valentijn Berkhout
Scenografie: Peter Oskam
Lichtontwerp: Marc Heinz
Lichtuitvoering: Femke van Kuyk
Advies muziek: Rutger de Bekker

Speeldata: maandag 20 juni 19.00 uur
dinsdag 21 juni 19.00 uur
woensdag 22 juni 19.00 uur
donderdag 23 juni 19.00 uur
vrijdag 24 juni 19.00 uur
Op zaterdag 25 juni wordt de voorstelling twee keer als double bill gespeeld met *Crimes of the Heart* in het kader van het ITs Festival, aanvang 15.00 en 20.30 uur
Reserveren voor 25 juni: itsfestivalamsterdam.com

Locatie: Theaterzaal van de Theaterschool, Jodenbreestraat 3, Amsterdam
Toegangsprijzen: € 6,00 / € 3,00 (CJP/Pas 65) € 1,00 (studenten en medewerkers Theaterschool)
Reserveren: theaterschool.nl/agenda

Crimes of the Heart

Regie: Peter de Baan

'Een onwil ons eigen welbevinden overschaduwd te zien worden door het welbevinden van anderen, omdat de standaard die we gebruiken om ons welbevinden aan af te meten niet intrinsiek is aan ons eigen gevoel, maar aan hoe het vergelijkt met wat we zien van anderen' - Immanuel Kant

Concept, tekst en spel: Hanne Arendzen, Rogier van Erkel, Simon Heijmans, Robin van den Heuvel, Camilla Meurer, Sophie Schut
Productie: Sophia Jonker
1e man: Emiel Rietveld (Afstudeervoorstelling Opleiding Techniek en Theater)
Geluid: Valentijn Berkhout
Scenografie: Peter Oskam
Lichtontwerp: Marc Heinz
Lichtuitvoering: Femke van Kuyk
Advies muziek: Rutger de Bekker
Muzikale begeleiding: Thijs Cuppen

Speeldata: maandag 20 juni 21.00 uur
dinsdag 21 juni 21.00 uur
woensdag 22 juni 21.00 uur
donderdag 23 juni 21.00 uur
vrijdag 24 juni 21.00 uur
Op zaterdag 25 juni wordt de voorstelling twee keer als double bill gespeeld met *Iedereen behalve ik* in het kader van het ITs Festival, aanvang 15.00 en 20.30 uur.
Reserveren voor 25 juni: itsfestivalamsterdam.com

Locatie: Theaterzaal van de Theaterschool, Jodenbreestraat 3, Amsterdam
Toegangsprijzen: € 6,00 / € 3,00 (CJP/Pas 65) € 1,00 (studenten en medewerkers Theaterschool)
Reserveren: theaterschool.nl/agenda

N.B. Voor de voorstellingen *Iedereen behalve ik* en *Crimes of the Heart* dient afzonderlijk gereserveerd te worden.

De Hollanders van Arnon Grunberg

Regie: Gerardjan Rijnders

De Hollanders is een confronterend stuk over de terugkeer van twee Hollandse soldaten uit Afghanistan. Acht acteurs van de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunstacademie vroegen Arnon Grunberg een tekst speciaal voor hun afstudeervoorstelling te schrijven. Gerardjan Rijnders vonden ze bereid de regie op zich te nemen.

'Behandel ze netjes. Hebben ze gezegd. We gaan ze netjes behandelen. Wij zijn vrienden. Zeg maar tegen haar dat we vrienden zijn. Friends. Vrienden uit Holland. Goed volk. Hollanders.'

Uit: *De Hollanders* van Arnon Grunberg

Spel: Eva van Manen, Imke Smit, Myrthe Burger, Nhung Dam, Niels Gooijer, Simone van Bennekom, Thijs Prein, Thomas Höppner
Regie-assistent: Anne Prakke
Muziekcompositie: Niels Gooijer
Advies muziek: Rutger de Bekker
Productie: Annabeth Vlietstra
Productie (stagiair): Pieter Heebink, Yvonne Guis (Opleiding Productie Podiumkunsten)
1e man: Hero Kaspers
Vormgeving en licht: Roelof Pothuis (Afstudeervoorstelling Opleiding Techniek en Theater)
Advies/begeleiding lichtontwerp: Cé Wegman
Geluid: Marijn van Bussel (Afstudeervoorstelling Opleiding Techniek en Theater)
Kostuumontwerp: Ellen den Bouwmeester

PROLOGO: fragment uit ANSWER ME van Gerardjan Rijnders
De voorstelling *De Hollanders* wordt voorafgegaan door een proloog.

Spel: Nhung Dam

Speeldata: dinsdag 21 juni 20.15 uur
woensdag 22 juni 20.15 uur
vrijdag 24 juni 15.00 uur en 20.15 uur
zaterdag 25 juni 20.15 uur

Op donderdag 23 juni opent *De Hollanders* het ITs Festival. Kaarten voor deze avond zijn uitverkocht.

Locatie: De Kleine Komedie, Amstel 56-58, Amsterdam
Toegangsprijzen: € 14,00 (1* rang) / € 12,00 (2* rang) € 10,00 (3* rang) / € 7,00 (4* rang)
Voor studenten van de Theaterschool geldt op vertoon van de studentpenpas een toegangsprijs van € 5,00.
Reserveren: dekleinekomedie.nl

Zonde solo van Sharai Rodrigues

Regie: Martine Zeeman en Erik Vos

Zonde is geïnspireerd op het stuk *Schrijf me in het zand* van Inez van Dullemen. Een stuk met zeven personages bewerkt tot een indringende monoloog van een dromerig en fantasievol meisje.

'Vanuit mijn bed keek ik 's avonds vaak naar de maan. Ik verbeeldde me dat maan dan ook naar mij keek en dat ik de enige was die haar kende. Dat was ons geheim. Ik hield hele gesprekken met haar. Maar alleen wanneer zij rond was.'

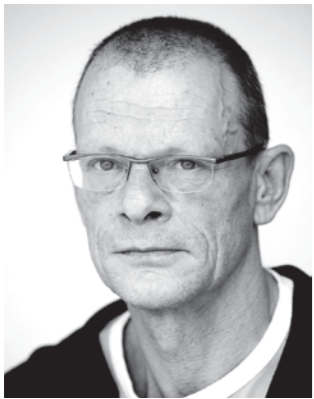
Spel, concept & tekstbewerking: Sharai Rodrigues
Begeleiding & eindregie: Martine Zeeman
Techniek: Frans Zwarts
Beeldbewerking: www.lisavankreuningen.nl
Met dank aan: Anouk, Cor, Johan, Erik Vos, Keja Kwestro & Ruut Weissman

Speeldata: dinsdag 21 juni 18.00 uur (try out)
woensdag 22 juni 18.00 uur
donderdag 23 juni 18.00 uur
vrijdag 24 juni 18.00 uur

Locatie: Tip Top Theater van de Theaterschool, Jodenbreestraat 3, Amsterdam
Toegangsprijzen: € 6,00 / € 3,00 (CJP/Pas 65) € 1,00 (studenten en medewerkers Theaterschool)
Reserveren: theaterschool.nl/agenda

Overige voorstellingen van de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunst-academie op het IT's Festival

Meer info: itsfestivalamsterdam.com

Interview regisseur ‘De Hollanders’

Gerardjan Rijnders: ‘Hup, in het verzet!’

> vervolg pagina 1

Het is een stuk geworden over de oorlog in Afghanistan.

‘Ja, het gaat over de ervaringen van twee Hollandse soldaten. Het speelt deels hier, deels in Afghanistan. Niet in chronologische volgorde. Er is een sleutelscène die zich daar afspeelt. Dat is de langste en de moeilijkste. Die twee jongens doen in Afghanistan iets wat ze beter niet hadden kunnen doen. Het kernprobleem is: ze hebben heftige dingen meegemaakt en komen terug in dit Nederland en kunnen daar niet of nauwelijks aarden. Post Traumatic Stress Syndrom. Met ‘dit Nederland’ bedoel ik: het Nederland nu, met de PVV, Mark Rutte. De mensen hebben geen idee wat die jongens daar hebben meegemaakt. Niemand vraagt ze ernaar. Niemand wil het ook weten.’

Herkennen de studenten zich erin?

‘Ja, het gaat wel over hun generatie. Maar verhevigd: in plaats van het slagveld dat de Toneelschool is, gaat het over een écht slagveld. Grunberg heeft elementen gebruikt uit hun verhalen: er zitten dingen in die zij hebben verteld, over hun ouders, hun verleden. De thematiek spreekt ze ook aan. Ze herkennen dat ze van alles hebben meegemaakt, maar daar geen vorm aan kunnen geven.’

Wat is de boodschap?

‘Eigenlijk dezelfde boodschap als bijvoorbeeld in die Deense documentaire over soldaten in Afghanistan: realiseren we ons wel wat zich daar afspeelt? Je kunt dat klein zien: wat die jongens meemaken. Of groot: weten we überhaupt wel wat er in de wereld gebeurt?’

‘Realiseren we ons wel wat zich in Afghanistan afspeelt?’

Oorlog is een thema dat jou bezighoudt?

‘Ja absoluut. In 1998 regisseerde ik bijvoorbeeld al een stuk over Srebrenica. Dat was het eerste stuk erover. Eerder dit seizoen regisseerde ik een stuk over Leni Riefenstahl, de Duitse fotografe en filmmaker die tijdens de Tweede Wereldoorlog voor de nazi’s werkte. Daarin speelt de vraag: verkoop je als kunstenaar je ziel aan de duivel?’

Regisseur je studenten anders dan beroepsacteurs?

‘Nee, ik doe met studenten precies hetzelfde als wat ik met beroepsacteurs doe: goed naar de tekst kijken, wat bedoelt ie, wat staat er, en wat is het ritme van de tekst? Dat is mijn hang-uf of stokpaardje: begin met de tekst je helemaal eigen te maken, en ga dan pas acteren. Dat zie ik veel bij jonge mensen. Die denken: ik wil acteren, en - ik overdrijf natuurlijk - die tekst vind ik alleen maar lastig. Ik ben daar heel strikt in, ik heb een regieassistent benoemd tot tekstpolitie. Dus alle woordjes die ze weglaten, of omdraaien daar attendeert hij ze op. Juist ook bij dit stuk is dat heel belangrijk, anders werkt het niet.’

Wat vind je zelf het mooiste van het stuk?

‘Bijna de muzikaliteit. Heel veel scènes kabbelen ogenschijnlijk door, en af en toe is er dan een explosie van theatraaliteit. Er zit een soort stilering in taal, ritme en situaties. Het is eigenlijk om heel erg te lachen en ook weer helemaal niet. Grunberg doet me in het ritme van zijn tekst het meest denken aan Thomas Bernhard, een Oostenrijkse toneelschrijver, waar ik ook een aantal stukken van heb geregisseerd. Grunberg speelt trouwens binnenkort in een stuk van hem, *Am Ziel*, de rol van de schrijver.’

Tot slot - hoe zie jij de toekomst voor deze nieuwe ‘elite’?

‘Deze tijd stemt me voor ritme van aankomende acteurs niet vrolijk. Er gaat heel veel verdwijnen. Er wordt heel veel kapot gemaakt. Je kunt natuurlijk zeggen: het aantal premières per jaar is groot. Maar het is een piramide: hoe breder de basis hoe hoger de top. Het zou goed kunnen dat jonge acteurs niet terecht komen in het vak. Maar als je bij de pakken gaat neerzitten, gebeurt er natuurlijk helemaal niets.’

Wat zou je ze aanraden?

‘Het is als toen de Duitsers binnenvielen, wat zou ik mensen aanraden? Hup, in het verzet!’

Eva van Manen (21):

‘Ik verdom het zomaar het woord “elitair” over te nemen’

Speelde eerder bij: Toneelgroep Oostpool

Bevoorrecht

‘Het woordenboek zegt bij *elitair*: bijvoeglijk naamwoord voor een kleine, besloten groep van vooraanstaande, bevoorrechte mensen. En bij *bevoorrecht* staat: aangename zaken genietend die velen niet bezitten. Wij theatermakers zijn bevoorrecht in zoverre dat we in een illusie liefde kunnen laten ontstaan. Maar ik vind ons niet bevoorrecht als we stukken spelen voor dertig mensen die we allemaal kennen. Ik heb dit jaar in theaters gespeeld, zoals Frascati, bij groepen die subsidie krijgen, dus ik kijk vanuit dat perspectief. Misschien is het voor ons wel positief dat wij nog niet in het subsidiesysteem zitten. Misschien moeten we op zoek gaan naar nieuw publiek. We moeten niet zo bang zijn. En niet zo ijdel.’

Coquilles

‘Ik weet niet of ik het theater elitair vind. Misschien omdat ik het verdom om het woord elitair zomaar over te nemen zoals Mark Rutte het gebruikt. Een jaar geleden had ik gewoon nog de vraag ‘wat eet je het liefst?’ moeten beantwoorden. Coquilles. Met een fles lekkere wijn.’

Hiv-patiënt

‘Alles is constant in beweging en verandert altijd weer. Vandaag is de eerste hiv-patiënt genezen. Doordat hij een stamceltransplantatie kreeg van een man die immuun was voor hiv. Dat is nieuws.’

Niels Gooijer (25):

‘Kunst roept oprechte naastenliefde op’

Speelde eerder in: *Soldaat van Oranje – de musical*, regie: Theu Boermans

Kaaskop

‘Mijn opa was een ontevreden, manische man met een flinke portie zelfmedelijden. Hij kon op de bank zitten en alleen maar lopen kankeren op alles wat er fout ging in deze wereld. Met name op de Marokkanen. Ze hadden zijn winkel afgepakt, ze goiden eieren op zijn balkon en scholden hem uit voor kaaskop voor zijn eigen deur. Met dit land komt het nooit meer goed jongen, zei hij wel eens tegen mij. Mijn opa stemde PVV.’

Mondharmonica

‘Gelukkig had mijn opa ook een groot muzikaal gevoel. Hij genoot ervan liedjes met me te zingen. Dan pakte hij zijn mondharmonica en blies op verzoek elk oud-Hollands liedje. Zo ook op een dag, in het park. Ik zat met hem onder een boom waarvan hij zei dat mijn moeder daar nog in gekommen was als kind, toen een Marokkaanse vrouw met twee zoons bij ons kwam zitten. Ze zong voor hen, en zij zongen met haar mee. Mijn opa haalde zijn mondharmonica uit zijn zak en begon mee te spelen.’

Naastenliefde

‘Verbaasd bleef ik zitten. De melodieën van de oud-Hollandse liedjes bleken prima samen te gaan met de Marokkaanse woorden. De vrouw en mijn opa begrepen elkaar feilloos en hij speelde lied na lied. Hij de melodie en zij maar zingen. Na afloop aaide hij de twee jongens over de bol, en glunderde toen hij een kus kreeg van de vrouw. Of hij nou niet zag dat het Marokkanen waren of het gewoon negeerde, weet ik nog steeds niet. Wat ik wel weet, is wat ik gezien heb: een glimp van oprechte naastenliefde. Dat is wat kunst doet.’

Nhung Dam (26):

‘Ik voel dat ik inventief moet zijn’

Speelde eerder in: *Faust I en II* van het Nationale Toneel, regie: Johan Doesburg; *Human Cargo* van de Toneelmakerij, regie: Liesbeth Colthof; eigen voorstelling, i.s.m. Koos Terpstra

Vietnam

‘Spelen is voor mij vergelijkbaar met het ultieme genot van iets proberen wat ik nog nooit eerder heb gegeten; ik vergeet alles om me heen en tegelijkertijd staan alle zintuigen op scherp. Je zou kunnen zeggen dat het elitair is dat ik de ruimte heb om me met kunst bezig te houden. Maar uiteindelijk zijn we toch allemaal mensen met gevoelens en gedachten, met de drang om lotgenoten te vinden en iets te doen wat de moeite waard is. Daar is niets elitairs aan. Ook mijn familie in Vietnam, die hard moet vechten voor haar brood, vindt na een dag hard werken troost in het luisteren naar muziek.’

Sterke drang

‘De waarde van zorg, onderwijs en veiligheid zijn voorstelbaar en vaak ook meetbaar. Het effect van kunst niet per se. Maar juist in deze tijden van onzekerheid en snelle ontwikkelingen voel ik een sterke drang me met kunst bezig te houden. De troost die het biedt, de schoonheid die ik anders vergeten, de menselijkheid. Het gaat over leven. Over even stil durven staan. Over samen kunnen zijn of juist de eenzaamheid tonen die we misschien allemaal ervaren.’

Inventief

‘Ik vind het huidige culturele klimaat zorgwekkend. Cultuur is een deel van onze geschiedenis. Zonder kun je toch niet weten hoe je je een weg kunt banen richting de toekomst? Toch wakker het een vechtersmentaliteit bij me aan. Dat niets vanzelfsprekend is, dat ik goed moet nadenken over wat ik wil maken, en dat het er toe moet doen. Ik voel dat ik inventief moet zijn. Ik word uitgedaagd om dingen te maken waarbij mensen iets ervaren en nooit zouden kunnen zeggen: maar dat was nutteloos.’

Eindexamenstudenten in

De Hollanders

Thijs Prein (24):

‘Ik wilde een held zijn, nu moet ik een held zijn’

Speelde eerder in: *De Avonden* van Gerard Reve, Bos Theaterproducties, regie: Léon van der Sanden; *De Meeuw* van Anton Tsjechov, Hummelinck Stuurman Theaterproducties, regie: Gerardjan Rijnders; *Een held*, eigen tekst, solo, regie: André Veltkamp

Koene ridders

‘Nar: een scherpe, kritische geest met als taak de aanwezigen te vermaken, maar, onder het mom van dwaasheid een waarheid vertolkend. Soms denk ik dat het voor mij in een wereld van rennende paarden en koene ridders in koude kastelen met gilende jonkvrouwen in brandende ramen een stuk makkelijker was geweest. Dat de noodzaken voor het oprapen lagen, een held een held was en elk gevecht eerlijk. Ik zou dan de Nar zijn. Of de Held.’

Interessant

‘Tegenwoordig wil niet heel de Nederlandse bevolking al die Nederlandse theaters vullen. Maar dat maakt de kunst niet elitair: iedereen blijft welkom! Daarom vind ik deze tijd interessant om in af te studeren. We moeten de mensen – die we zo graag als publiek in onze zalen willen – tegemoet komen. Het ontkennen van het publiek, zou het ontkennen van het theater zijn. Tegelijkertijd moet kunst wel altijd waarachtig en autonoom uit de kunstenaar komen. We moeten dus een mooi evenwicht zoeken: hoe kunnen we zorgen dat we door een groter “select groepje” worden bezocht?’

Prenataal

‘Ik denk dat men op dit moment in Nederland een grote fout maakt. Een hoop nog te ontstane schoonheid kan prenataal verloren gaan. Maar is het niet juist onze taak toch te creëren? Wij zijn er toch om de mensen te laten zien, wat ze uit zichzelf misschien niet zouden ontdekken? Langzamerhand begin ik trots te worden juist nu af te studeren. Juist nu het zo moeilijk wordt. Ik wilde een held zijn, nu moet ik een held zijn.’

Myrthe Burger (23):

‘Kunst geeft je het gevoel dat je leeft’

Speelde eerder in: *Faust I en II* van het Nationale Toneel, regie: Johan Doesburg

Zonder woorden

‘Kunst is universeel. Als twee mensen uit verschillende werelddelen naar een schilderij kijken en het allebei begrijpen zonder er een woord over te wisselen, is dat voor mij kunst. Dat is ook het belang van kunst. Het is niet gebonden aan tijd- of leefomgeving, aan ras of milieu. Het is voor iedereen.’

Foetushouding

‘Toen ik op tv de beelden zag van het vliegtuig dat de Twin Towers invloog op 9/11 was ik geschokt, maar een moment later was ik weer met iets anders bezig. Toen ik een maand later een zwart-witfoto zag, gemaakt door een kunstfotograaf, ben ik nog daglang van slag geweest. Een prachtig verstild beeld van een man die zich in foetushouding uit een van de torens liet vallen, vlak voor het moment van instorten.’

Eigen lijf

‘Kunst geeft je het gevoel dat je leeft. Ikzelf vind toneel- en muziektheater de spannendste vorm, omdat het zowel visueel, talig als muzikaal is. Bovendien wordt het altijd gecreëerd waar je bij bent. Het is iedere keer anders. Toneel verbeeldt voor mij het duidelijkst de relatie tussen mensen in een samenleving: het wordt letterlijk voor je neus gespeeld door mensen van vlees en bloed, met hun eigen lijf en hun eigen emoties.’

Imke Smit (21):

‘Ik vind het schouwburgpubliek te oud’

Speelde eerder in: *Faust I en II* van het Nationale Toneel, regie: Johan Doesburg; M-Lab

Heropvraagbaarheid

‘Als ik acteer en zing dan streef ik naar de hoogste concentratie, het moment dat je over alles controle hebt, je elke richting op kunt, dat elke keuze juist is en de zaal ademloos. Remco Campert citeerde in zijn Volkskrant-column de schrijver David van Reybrouck over het belang van toneel. “Het gaat om de broze schoonheid die eenmalig en onherhaalbaar is en die in deze tijd van ellendige heropvraagbaarheid van bestanden zijn unieke bestaan ontleent aan dat wat zich bevindt, voltrekt, openbaart en ontvouwt op dat ene moment op die ene plaats waar het publiek het ziet.” Beter kan ik het niet zeggen.’

65-plussers

‘Het is een feit dat er een beperkt theaterpubliek is, maar het is een misverstand dat dat de elite is. In de schouwburg vind ik het publiek te oud, dus dat zou je de rijke elite kunnen noemen. Maar in veel kleinere zalen zie ik heel gevarieerd publiek. Theater wordt juist elitair door de bezuinigingen. Als de kaartjes zoveel duurder worden zal het nooit iets van “de Nederlanders” worden, maar blijven alle 65-plussers de stoelen bezetten.’

Iets briljants

‘Ik heb de afgelopen tijd te veel voorstellingen gezien waarvan ik het nut en de noodzaak niet zag: waarom juist dát stuk, door die acteurs en in dát decor? Aan de ene kant hoop ik dat mensen door de bezuinigingen harder beseffen hoe belangrijk theater is, juist omdat we dat nu moeten veranderen. Maar ik ben bang dat vooral kleinere gezelschappen worden opgedoekt. Dat zou onherstelbare schade opleveren: je hebt juist gezelschappen nodig die door te experimenteren de kans lopen op een flop... of iets briljants.’

Privatisering

‘Mijn rampsenario: de hele sector privatiseren. Je kunt kunst in geen enkel opzicht rustig aan de markt overlaten. De kwetsbaarheid moet verdedigd worden. Wat overtuigt vet verliezen kan geen kwaad. Maar laat ze dan wel een beetje voorzichtig snijden, om de organen heen, zeg maar. En ons ook weer netjes dichtnaaien, met een pepermuntje voor de schrik. Een zielige minderheid als ik kan moeilijk veel bloed verdragen, begrijp je?’

Interview regisseur 'Crimes of the Heart'

Peter de Baan: 'Jaloezie is een demon die je moet bestrijden'

door Petra Boers

Wat doet jaloezie met ons? Regisseur Peter de Baan – hij een breed publiek bekend van tv-programma's 'De vloer op' en 'De Prins en het Meisje' en musicals als 'Turks Fruit' en 'Billie Holiday' – maakte er samen met zes eindexamenstudenten een zeer gevarieerde voorstelling over. 'Niets is zo lelijk als jaloezie, niets zo génant.'

Wat voor voorstelling is 'Crimes of the Heart'?

'Je krijgt een waanzinnig gevarieerd programma dat allerlei kanten van jaloezie belicht. Eigenlijk zie je de hele breedte van de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunstacademie. Er wordt voluit – en heel mooi – gezongen, er zijn prachtig gespeelde scènes uit bestaande stukken, zoals Othello, er zijn scènes gemaakt vanuit improvisaties gebaseerd op persoonlijke verhalen. Vroeger zou je dat "collagetheater" noemen, maar dat klinkt misschien een beetje ouderwets. Deze voorstelling is een soort fragmentatiebom. Van een hoge intensiteit en een aangenaam soort grilligheid.'

En jaloezie, wat leren we daarover?

'Dat niets zo ondermijnd is als jaloezie. Ken je die virussen die in mensen zitten en die langzaam hun vlees opeten van binnenuit? Dat is jaloezie. Als je niet uitkijkt, dan vreet het je op.'

Ken je zelf jaloezie?

'Ja, heel goed. Zowel in mijn werk als in de liefde. Het is een demon die je regelmatig moet bestrijden. Jaloezie ligt in ons vak heel dichtbij: er kan er maar één die rol spelen, er kan er maar één dat stuk regiseren. En er zijn 24 die dat willen, dus die andere 23 zijn jaloez. Ik was verbijsterd dat een paar studenten op de eerste dag zeiden: dat gevoel ken ik eigenlijk niet. Daar heb ik op geantwoord met een enorm ongelof. Dat kan niet, zei ik.'

'Liegen is de intelligentste vorm van waarheid'

Jaloezie is een taboegevoel.

'Absoluut. Ik denk dat het een van de meest ontkende gevoelens is. Het is ook zo lelijk. Zo laag, zo weinig verheven. Haat, dat kan nog, dat heeft iets heroïsch. Maar jaloezie, dat wil je niet, dat is te kleingeestig (lacht hartelijk). Inmiddels bekennen de studenten – door mij zeer gestimuleerd – dat het ook bij hen wel degelijk leeft hoor.'

Waarom ben jij gevraagd deze voorstelling te regisseren?

'Deze groep wilde een eigen programma maken, waarin ze alle zes tot hun recht konden komen. Dat kan vaak niet bij bestaande teksten: dan heeft de ene speler een aantrekkelijke glansrol en de ander een kleine bijrol. Zo zijn ze bij mij uitgekomen: iemand die samen met hen een voorstelling kan kneden. Ik ben natuurlijk

een improvisatiespecialist. Vroeger voor Sater maakte ik al mijn voorstellingen vanuit improvisaties, ik doe nu al elf jaar *De vloer op*, en ben bijvoorbeeld ook regisseur bij de Ashton Brothers, die werken vanuit improvisatie.'

Dus jullie hebben in dit stuk ook gewerkt vanuit improvisatie?

'We hebben tijdens het maken veel geïmproviseerd vanuit persoonlijke verhalen over jaloezie. Maar we putten ook uit bestaande stukken. Natuurlijk uit Shakespeares *Othello*, want dat is hét stuk over jaloezie. En uit *Bedrog*, van Harold Pinter. Pinter blaast je als acteur zoveel wind in je zeilen. Eigen uitgeschreven improvisaties hebben niet die kwaliteit. De aantrekkelijkheid van improvisatie is dat hele kleine persoonlijke verhaaltje tussen twee mensen.'

Je regisseert ook veel tv en films. Wat is voor jou het aantrekkelijke van toneel?

'De opwindung van toneel: is dat nou verdorie waar of is het niet waar? Daarmee spelen vind ik ontzettend leuk. Je kunt een soort dubbele bodem maken. Dat mis ik echt bij film en tv. Daar moet écht alles waar zijn. Een glas water moet echt een glas water zijn. Het is een dimensie minder.'

Speel je in dit stuk ook met die waarheid?

'Ja, ik geniet van die vreemde mengeling van persoonlijke verhalen – die gelogen mogen zijn – en improvisaties. Daar speel ik wel vaker mee, maar dit is veel vrijer dan met al die televisiecamera's erop. Ik merk toch hoe meer mensen uit zichzelf putten, hoe interessanter het wordt. Er was op een gegeven moment iemand die werkelijk een heel ontluisterend verhaal vertelde over zichzelf. Dat ik dacht: Jezus, jij gaat ver! Ik wil dan niet weten of het waar is. Heeft zij dat nou allemaal meegemaakt of ...? Ik hoef het niet te weten, ik vraag er niet naar. Juist die grens vind ik interessant.'

Waarom?

'Goed liegen is de intelligentste vorm van waarheid. Omdat het de waarheid relatieveert, omdat er uiteindelijk geen waarheid is, zeker niet tussen mensen.'

Hoe is het om - als drukbezet regisseur - dit afstudeerprogramma te regisseren?

'Ik heb een krankzinnig drukke periode achter de rug, en ik had nu tijd. Ik dacht: dit is gewoon heerlijk. Om met een blanco boekje een lokaal in te lopen, en te kijken wat er ontstaat met die zes mensen. Ik mis dat wel eens, die speeltuin. Dat echt vanuit niets iets maken, niet vanuit een script of bestaand stuk.'

Hoe kijk jij aan tegen de huidige bezuinigingen in tv, film en theater?

'Nederland wordt een land dat het minst aan cultuur uitgeeft van alle beschafte landen. Het is gruwelijk om in zo'n land te leven. We zitten ver onder het Europees gemiddelde. In Denemarken wordt drie keer zoveel uitgegeven aan film, in België

twee keer zo veel. Er is geen land in Europa dat minder per hoofd van de bevolking uitgeeft aan de publieke omroep. Dat raakt uiteindelijk ook de innoverende kracht van ons land. Als je daarin zo uit de pas gaat lopen, is dat zeldzaam kortzichtig gedacht. Daar gaat de regering ook gigantische spijt van krijgen.'

Wat raad je de huidige generatie afstudeerkandidaten aan?

'Het is een kil klimaat, dus je moet zelf zorgen dat je warm blijft. Het ergste is om af te wachten en weinig gevraagd te worden. Blijf in godsnaam bezig. De acteurs met wie ik *De vloer op* doe, doen het ook om in training te blijven. Dat kan je prima doen met een groepje. Dat hoeft geen geld te kosten.'

Eindexamenstudenten in

Crimes of the Heart

Robin van den Heuvel (24): 'Ik ben compleet onbelangrijk voor de maatschappij'

Speelde eerder in: *Homeless* van Stichting Homemade, tekst en regie: Dick van den Heuvel

Wijntje

'Als ik speel of zing, dan is dat vrijheid. Ik ben gelukkig op het podium. Een plek waar je jezelf kan zijn, maar even goed een ander. Of allebei. Ik wil dat theater voor iedereen is. Ik ben niet elitair en ik wil het vooral niet zijn. Ik wil dat iedereen het leuk heeft gehad. Ik wil dat ze na de voorstelling nog zin hebben in een wijntje omdat de avond niet af mag lopen. Of ze iets hebben geleerd kan me vrij weinig schelen.'

Stripboek

'Ik ben compleet onbelangrijk voor de maatschappij. Dat is juist het mooie. Onbelangrijk maar niet overbodig. Je kunt niet bestaan in een wereld waar je alleen maar bezig bent met wat nut heeft. Soms moet je de kranten wegleggen en een stripboek lezen. Soms moet je het journaal uitzetten en naar de film gaan of het theater.'

Geen verzekering

'Ik geloof dat het grootste gevaar op deze wereld angst is. En bang zijn we op dit moment: ga ik mijn geld wel verdienen? Kan ik mijn vak wel uitoefenen? Heb ik straks voor niets gestudeerd? Maar ooit heb je de knop omgedraaid, je hebt een besluit genomen, je bent de kunst in gegaan. Laten we dan vooral niet nu beginnen met trillen. Nee, ik zie de boel positief tegemoet. Dit vak komt niet met een verzekering erbij. Het zal altijd bestaan. We kunnen namelijk niet anders. Ik heb er zin in!'

Hanne Arendzen (24): 'Ik ben op zoek naar iets wat zuiver en oprecht is'

Speelde eerder in: *De Avonden* van Gerard Reve bij Bos Theaterproducties; *De Meeuw* van Anton Tsjechov, regie: Gerardjan Rijnders bij Hummelinck Stuurman Theaterproducties

Zelf maken

'Na een jaar op tour te zijn geweest met repertoirestukken is het heel fijn om weer helemaal zelf te kunnen maken en ontwikkelen. Ik ben blij dat ik dat tijdens deze mooie afstudeervoorstelling nog één keer binnen de school kan doen.'

Verpakte kaas

'Thuis kreeg ik vroeger vacuüm verpakte jonge kaas van het huismerk van de Albert Heijn. Ik heb nooit geleerd om echte kaas lekker te vinden. Of iets elitair is of niet heeft volgens mij te maken met opvoeding. Door het woord elitair te gebruiken, sluit je al mensen buiten. Het lijkt me gewoon niet zo handig om jezelf dat stempel te geven, ook al vind je het stiekem wel.'

Bangmakeritis

'Ik zie het huidige culturele klimaat als absolute bangmakeritis. Dat waait weer over, kan niet anders, mag niet anders. Iets wat zo gefixeerd is op de buitenkant, holt zichzelf van binnen uit. Zelf ben ik op zoek naar verdieping, naar iets wat zuiver en oprecht is, wie mee wil doen mag mee doen. Maatschappelijk belang? Dat weet ik nog niet, ik ben eerst nog bezig met mijn eigen belang.'

Rogier van Erkel (26): 'Ik wil mensen in het hart raken!'

Speelde eerder in: Eigen solovoorstelling *Gotf!*, tekst: Geert Hautekiet, regie: André Veltkamp; *Homeless* van Stichting Homemade, tekst en regie: Dick van den Heuvel

Gelukkigst

'Wanneer ik op het toneel sta en een zaal vol publiek kan raken en vermaken ben ik op mijn gelukkigst. En het publiek naar mijn mening ook! Door Acda & De Munnik ben ik ooit auditie gaan doen voor deze opleiding. Nog steeds zijn hun teksten en muziek een grote inspiratiebron, omdat ze heel goed een gevoel kunnen blootleggen.'

Raken

'Wat ik maak en wat ik doe, is het liefst voor iedereen. Ik doe het op mijn eigen persoonlijke manier. Daarin ben ik uniek. Ik vind het van essentieel belang dat mensen zich open stellen om zich te laten raken. Op die manier kom je in aanraking met andere visies op de wereld, de liefde, het leven, noem maar op. En al deze visies zullen leiden tot het worden van een "rijker" persoon en - hopelijk - tot een begripvollere wereld.'

Onmisbaar

'De huidige visieloze manier van snoeien, kappen en droogleggen zorgt ervoor dat kunst en cultuur zullen veranderen in plat vermaak en betekenisloze producten. Daarom is het aan ons jonge kunstenaars om ons hart te laten spreken en onze handen uit de mouwen te steken. Om te laten zien waarom we onmisbaar zijn in een rijk land als Nederland. We moeten de mensen een spiegel voorhouden, in het hart raken en het hoofd geestelijk verrijken!'

Sophie Schut (24): 'Theater gaat niet over goedkoop of duurkoop'

Speelde eerder in: *Driestuiversopera* van Het Nationale Toneel, tekst: Bertolt Brecht, regie: Franz Marijnen

Spiegel

'Met de *Driestuiversopera* van stad naar stad trekken, met fantastische acteurs die ik elke avond weer mag bewonderen, is een rijke ervaring. Als acteur mag je spelen en zingen in stukken waarin je mensen een spiegel voor kunt houden. Dat vind ik prachtig en een noodzakelijk goed voor de maatschappij.'

Economisch gewin

'Het probleem is dat kunst op dit moment te ver van de mensen afstaat. Het gaat in ons huidige politieke en sociaal-economische systeem enkel en alleen om economisch gewin. Wat de waarde van kunst is, is niet direct in geld uit te drukken en dus wordt het weinig of niet gewaardeerd. Dat is jammer, want kunst gaat niet over goedkoop of duurkoop, maar over de wezenlijke vragen van ons bestaan: goed en kwaad, het Waarom ervan. Kunst is daarmee van onbetaalbare waarde voor onze samenleving.'

Cocon

'Ik, als actrice, zal, doordat ik meespeel in een stuk of een film, deze vragen kunnen helpen te stellen. Stof tot nadenken bieden, mensen even uit de cocon van hun bestaan laten stappen en verder laten kijken dan hun – consumerende – neus lang is... Ik hoop op een herwaardering voor kunst. En daar moeten ook wij, kunstenaars, hard voor werken. Mooie dingen maken en proberen kunst op een commerciële wijze aan de man te brengen, zonder dat dit ten koste gaat van het product. Daar wil ik als actrice aan bijdragen.'

Camilla Meurer (24): 'Ik denk dat dit land meer dromen kan gebruiken'

Speelde eerder in: *Faust* bij het Nationale Toneel, tekst: Goethe, regie: Johan Doesburg; *Bubble Boy* bij het Lab Utrecht, regie en tekst: Lucas de Man

Talent

'Als je ergens goed in bent, behoort je al snel tot de elite van die groep. Dit is een opleiding waar iedereen op kan komen, zolang je maar het benodigde talent hebt. En ja, het lijkt erop alsof "talent" tegenwoordig een vies en elitair woord is, maar persoonlijk voel ik mij niet elitair. Waar ik goed in ben, waar ik voor opgeleid ben, is een deel van mijn persoonlijkheid en mijn leven. Ook het vak is zeker niet elitair. Er is voor iedereen iets om naar te kijken, zoveel verschillende stromingen en gedachtegangen!'

Hapklare brokken

'Als ik mensen kan ontroeren en daardoor een nieuwe kijk op zichzelf of de wereld kan meegeven, vind ik een voorstelling geslaagd. Niet alles hoeft in hapklare brokken te worden gereserveerd, je moet zelf blijven denken. Als publiek word je juist getriggerd om actievare kijkhouding aan te nemen dan thuis bij een soap. Een goede theatervoorstelling laat mensen echt voelen en dromen. En ik denk dat dit land wat meer dromen kan gebruiken.'

Volhouden

'Wat goed is en inspirerend moeten we niet uit onze handen laten glijpen omwille van de publieke opinie. De nabije toekomst wordt moeilijk, er wordt veel gekort. Maar, ik denk dat het tij weer zal keren. We moeten gewoon volhouden en ons niet alles laten afpakken!'

Interview regisseur 'Iedereen behalve ik'

Maaïke van Langen: 'Nederland zou trots moeten zijn op haar culturele prestaties'

door Petra Boers

Hoe richt ik mijn leven in? Dat is de centrale vraag in 'Iedereen behalve ik', een voorstelling over twintigers op de grens van volwassenheid. Regisseur Maaïke van Langen (1971) – voorheen vaste regisseur van het Nationale Toneel en de Theatercompagnie – regisseert het stuk geschreven door eindexamenstudent Lykele Muus. Van Langen: 'De dialogen zijn virtuoos, en geestig, héél geestig.'

Waar gaat 'Iedereen behalve ik' over?

'Concreet gaat het over een groep twintigers die een uitgeverij probeert van de grond te tillen. Je ziet de strugelingen daarmee en het lief en leed erachter. Het is een schets, een portret van jonge mensen, met al hun vragen, twijfels en keuzes: hoe moet het verder? De overstap van de kindertijd naar de volwassenheid. Het uitgeven van boeken leidt tot conflicten: in hoeverre werk je commercieel? Geef je ook boeken uit die je slecht vindt, alleen maar voor het geld? Eén van de personen schrijft bijvoorbeeld zelf een boek. Het wordt heel goed gerecenseerd maar het verkoopt niet. In feite zie je in dit stuk dezelfde dilemma's als waar de hedendaagse acteur en theatermaker zich voor gesteld ziet.'

'Portretten maken, dat is wat ik het liefste doe: inzicht geven in mensen'

Gaat het ook over relaties?

'Er zitten drie stellen in, met drie relaties in een andere fase: het ene stel woont samen, het andere juist niet, het derde stel is net uit elkaar. En één persoon is alleenstaand. Het stuk gaat dus over liefdesrelaties, maar ook over andere relaties: vriendschappen en de verschillende belangen die spelen. Het is een vriendenclub, ze kennen elkaar van vroeger, ze zijn samen opgegroeid.'

Jij bent zelf vijftien jaar geleden afgestudeerd. Hield jij je destijds met dezelfde vragen bezig?

'Het universele en herkenbare ervan is die leeftijd. Je staat op de rand van je leven inrichten en keuzes maken. Maar deze specifieke tijd heeft ook zijn invloed op deze groep. Er zijn vragen die wij vroeger niet hadden: moet je beroemd willen worden en op welke gronden? Moet je commerciële producties aannemen of werkt dat tegen je? Ik ging gewoon naar het gesubsidieerde toneel. Punt.'

Moet je tegenwoordig beroemd worden dan?

'Bekendheid is op dit moment een pre, toen ik afstudeerde was het eerder een handicap'.

Terug naar deze voorstelling. Waarom ben jij gevraagd voor de regie?
'De schrijver van het stuk, Lykele Muus, was enthousiast over voorstellingen van mij die hij gezien had. Ik besteed altijd

veel aandacht aan de tekst, ben heel erg trouw aan de tekst. Lykele moest de tekst nog schrijven, toen hij me vroeg, hij heeft de spelers daarbij als uitgangspunt genomen.'

Je nam een risico door 'ja' te zeggen op een stuk dat nog niet geschreven was. Hoe vond je het resultaat?

'Wat ik meteen merkte bij de eerste lezing met de groep, is dat het een heel erg fijne dynamiek en muzikaliteit heeft. De scènes wisselen elkaar snel af, de dialogen zijn virtuoos en geestig, héél geestig. Ik heb geprobeerd die energie in mijn regie te ondersteunen. Ik hoop dat het straks heel lekker loopt. Snel, flitsend en heerlijk om naar te kijken.'

Je was vaste regisseur bij het Nationale Toneel en bij de Theatercompagnie, zeer professionele gezelschappen. Hoe is het om nu met studenten te werken?

'Wat gewoon heel prettig is, is dat studenten veel zin hebben om te leren, heel open zijn en heel veel energie hebben. Studenten beginnen vaak gewoon. Die grijpen iets aan en gaan aan de slag. In mijn regie werk ik hetzelfde: ik blijf dicht bij de tekst, vanuit dezelfde vraag: wie zijn die mensen? Want portretten maken, dat is wat ik het liefste doe. Inzicht geven in hoe mensen functioneren.'

Tot slot – hoe kijk jij aan tegen de bezuinigingen?

'De huidige bezuinigingen zijn verschrikkelijk, slecht en doodzonde. Dat je alles wat opgebouwd is, kapot maakt. Er is heel veel geïnvesteerd in jonge mensen, en het moment dat je daar de vruchten van kunt plukken kap je dat af. In Duitsland, waar ik op dit moment veel werk, kunnen ze het echt niet volgen. Het is gênant. Internationaal maken we onszelf volslagen belachelijk.' Nederland zou trots moeten zijn op wat mensen hier presteren op cultureel vlak. Maar de waarde van kunst in de maatschappij wordt niet ingezien. We zijn in Nederland te klein en denken te klein over onszelf. Dat zie je in alles, maar dat wreekt zich vooral in de kunst.'

Eva Laurensen (22): 'Er hangt strijdust in de lucht'

Speelde eerder in: *Here, There and Every where*, tekst: Kees Prins, regie: Ruut Weissman

Afgestompt

'Natuurlijk behoort ons vak niet tot de primaire levensbehoeften; we zijn geen doktoren die levens redden. Toch vind ik dat theater van groot belang is. Als we niet meer wegdromen, of op een komische of tragische manier onszelf een spiegel voorhouden, raken we op den duur afgestompt.'

Flamenco

'Een cultuur staat of valt bij haar kunst. Spanje zou Spanje niet zijn zonder haar flamenco, Engeland Engeland niet zonder Shakespeare. Maar in Nederland hakken we lekker om ons heen. Ik vind het zo zonde dat een grote groep ons mooie theatrale landschap inmiddels nutteloos vindt. De *we-gaan-er-toch-niet-dood-aan-als-het-er-niet-is*-mentaliteit.'

Strijdust

'Het is een groot verlies zo te korten op cultuur. Toch hangt er een strijdust in de lucht. Er worden prachtige dingen gemaakt en dat zal niet veranderen. Maar ze maken het ons wel moeilijk. Dat is niets minder dan gewoon gênant. Ik blijf wel hoop houden dat dit een puberale fase is waar de heren aan de "top" doorheen moeten.'

Oscar Aerts (21): 'Acteren is wat ik het liefste doe'

Speelde eerder in: *Driestuiversopera* van Het Nationale Toneel, tekst: Bertolt Brecht, regie: Franz Marjnen en diverse filmrollen

Vooroordeel

'Ik zie mezelf totaal niet als elitair. Jammer genoeg wordt ons vak door een grote groep mensen wel als elitair beschouwd. Ik denk dat de meerderheid daarvan haar mening zou herzien als ze eens een keer de schouwburg in zou lopen en een voorstelling bezoeken. Het is vaak een oppervlakkig vooroordeel.'

Spiegel

'Ik hoop dat ik in stukken mag spelen waarin ik mensen kan laten zien wat er speelt in de wereld. Ons maatschappelijk belang als acteurs is dat wij mensen een spiegel kunnen voorhouden, mensen kunnen laten nadenken en inspireren.'

Keihard werken

'Met dit kabinet zie ik het somber in. Minder geld betekent minder stukken, dus minder werk. Het is moeilijk om als net afgestudeerd acteur werk te krijgen. Toch kijk ik met veel vertrouwen naar de toekomst, omdat ik keihard wil werken voor wat ik het liefste doe: acteren. De wil om iets te bereiken en daar hard voor te werken, werpt uiteindelijk zijn vruchten af, daar ben ik van overtuigd.'

Eindexamenstudenten in

Iedereen behalve ik

Rianne Botma (23): 'Toneel zorgt voor verbondenheid'

Speelde eerder in: *Don't explain*, eigen muzikaal programma, *Driestuiversopera* van Het Nationale Toneel, tekst: Bertolt Brecht, regie: Franz Marjnen

Spannend

'*Iedereen behalve ik* is een heel leuke en spannende afsluiting van de afgelopen vier jaren op school. Ik ben erg enthousiast over het stuk dat Lykele Muus heeft geschreven. Het belangrijkste is dat we hier samen veel plezier aan beleven en met dat gevoel de school verlaten.'

Puur en oprecht

'Ik doe en maak wat ik mooi vind en dat probeer ik zo puur en oprecht mogelijk te doen. Als ik zing of acteer, ben ik bezig met het vormgeven van emoties, schoonheid, dingen die in het leven gebeuren. Door ze te zingen en te spelen, maak je ze tastbaar en kun je ze delen met je publiek. Ik vind het niet aan mij om te bepalen voor welke groep mensen dat wel of niet toegankelijk is. Kunst hoeft niet door iedereen begrepen te worden, als het maar een gevoel losmaakt, op welk niveau dan ook. Juist als er zoveel mogelijk verschillende mensen van kunnen genieten, heb ik het gevoel dat ik goed bezig ben.'

Blootgeven

'Toneel zorgt voor verbondenheid. Niets is belangrijker dan een groep mensen bij elkaar brengen en ze samen ontroerd te laten zijn, ze samen te laten lachen. Ze te laten voelen dat hun gevoelens ook anderen gevoelens zijn. Niet iedereen durft en wil zich blootgeven. Als ik dat wel doe op het toneel, hoeft het publiek het niet te doen. Wel kan het zich erin herkennen en er op die manier steun en inspiratie uithalen. Zo laat je mensen met nieuwe energie het theater uit gaan.'

Geen bewondering

'Ik vind het verschrikkelijk wat er op dit moment gebeurt in Nederland. Dat er geen bewondering meer is voor het oprecht uiten van een liefde en passie, en dat een grote groep mensen het belang van kunst niet inziet. Als ik kijk naar mijn eigen toekomst, zie ik het zeker niet somber in. Ik wil vooral mijn eigen muzikale programma's maken en hoop in veel theaters te spelen.'

Jim Deddes (24): 'Dit vak betekent alles voor mij'

Speelde eerder in: *Hartenjagers* (2011), *Here, There and Everywhere*, tekst: Kees Prins, regie: Ruut Weissman

Vak

'Dit vak betekent alles voor mij. Mijn droom is rond te kunnen komen van mijn werk en ik verwacht dat ik daar hard voor moet werken. Ik zie mijzelf niet als behorend tot een elite-groep. Ik gedraag mij niet elitair. Elitair gedrag heeft niets met theater en acteren te maken. Het is een vak, net als andere beroepen, waarin hard gewerkt moet worden.'

Kinderen

'Kunst is belangrijk voor de samenleving. Net als kinderen belangrijk zijn voor de samenleving. Mensen zonder kinderen betalen niet voor niets hun hele leven mee aan voorzieningen voor anderen kinderen. Zo vanzelfsprekend zou het ook bij kunst moeten zijn.'

X-factor

'Een groot publiek bereiken met cultuur is tegenwoordig de norm. Denk aan de *X-factor*, *Idols*, *The Voice*, *Sing off*. Maar die programma's hebben vooral met entertainment en geld te maken. *De Wereld Draait Door* probeert - als enige - wel zoveel mogelijk mensen iets "nieuws" te laten zien. En gelukkig is er nu *Omroep Maxim!* Ik hoop dat de culturele sector de domme populistische houding van onze laffe Nederlandse politici kan doorstaan en uiteindelijk weer zal opbloeien.'

Sjoerd Spruijt (24): 'Toneel moet toegankelijk zijn voor iedereen'

Speelde eerder in: *Sluitstuk*, verhalen van Toon Tellegen geweven door de muziek van Bach en Shostakovic; *Het meisje met het rode haar* door Toneel Haarlem, regie: Leon van der Sanden; *Bed* door Toneelgroep Sturm und Drang; *Big five in town* door Toneelgroep De Appel (Den Haag)

Brandmerk

'Iemand vraagt mij: vind je dat jij of jouw vak tot een elitegroep behoort? Nee, ik vind dit een brandmerk dat op ons hoofd wordt gedrukt. Toneelspelen is een verzameling maken van obstakels die zich in de maatschappij voordoen. Je zet je publiek aan het denken en geeft ze een andere kijk op het leven. Of dat een gelovige, een boer of een tante uit Gouda is, doet er niet toe. We moeten allemaal leren omgaan met de grote problemen en obstakels, de liefde, de dood enzovoorts.'

Misstanden

'Ik moet denken aan een citaat van Erik Vos: "Toneel is geen doel, maar een middel. Een middel om grote delen van de maatschappij meer leefbaar te maken, om mensen meer bewust te maken, om gevaren te signaleren en om misstanden te ontmaskeren."

Ver-van-mijn-bed-show

'Ik speelde laatst in de Stadsschouwburg van Haarlem en toen drong het tot me door wat de bezuinigingen betekenen. De mensen van de garderobe, de barman, de persoon die aanwijst waar je moet zitten, de techniek: het zou allemaal moeten verdwijnen. En op de kaartverkoop wordt ook nog eens de btw verhoogd. Toneel wordt zo alleen nog voor een elitegroep. Iets wat toegankelijk moet zijn voor iedereen wordt een ver-van-mijn-bed-show. Mijn visie op de toekomst blijft positief, anders hoef ik er niet aan te beginnen. Ik zie het als een uitdaging om hard te werken en mijzelf te ontplooiën tot kunstenaar.'

Mira van der Lubbe (24): 'Ik krijg buikpijn van de haat'

Speelde eerder in: *De Storm* van De Toneelmakerij en Firma Riexs Swarte; *Clauskamp #1* van NT Gent, tekst: Hugo Claus, regie: Julie v/d Bergh

PVV

'Een docent maakte wel eens grapjes als we maandagochtend negen uur op ons rug oefeningen lagen te doen: "De PVV zou ons nu eens moeten zien." Maar voor de rest heb ik weinig gelegen. Elke dag van negen tot zes naar school. Daarna avondlessen, voorstellingen bekijken, teksten leren. Sloop de school zijn deuren, in je hoofd ging het door. Is dat elitair?'

Spreekbeurt

'Tijdens mijn stage speelden we Shakespeare voor kinderen vanaf acht jaar. Veel kinderen weten het verschil niet tussen een televisieprogramma en een voorstelling. Een keer legde Peter de Graef, die Prospero speelde, de voorstelling stil. "Het is net als bij een spreekbeurt", zei hij. "Praten al je klasgenootjes er doorheen, dan gaat het niet goed. Maar luisteren ze met aandacht, dan lukt het wel." De rest van de voorstelling waren de kinderen muisstil. Zo leer je ze dus niet alleen te genieten van iets moois, maar ook rekening te houden met anderen.'

Optimistisch

'Eens hoorde ik iemand heel cynisch zeggen dat er een Derde Wereldoorlog nodig is om weer echt goede kunst te krijgen. Een gruwelijke uitspraak, maar misschien met een kern van waarheid. De bezuinigingen zetten kunstenaars en publiek in ieder geval wel op scherp. Ze dwingen ons na te denken en op zoek te gaan naar nieuwe vormen. Dit is de optimistische stem in mij die van een drol nog iets moois kan maken.'

Buikpijn

'De haat naar de kunst is zo eng en op zo weinig gebaseerd. Daar krijg ik buikpijn van. Na de zwaarste jaren van de Tweede Wereldoorlog was er een enorme behoefte aan kunst. Als ik bedenkt wat er sindsdien is opgebouwd: toneel- en dansgezelschappen, musea, theaters... Ik snap niets van de argumenten om te bezuinigen, behalve dat er aan de meeste kunst niets te verdienen valt. Maar draait dan echt alles alleen maar om geld?'

Lykele Muus (24): 'Als ik speel, sta ik het dichtst bij mezelf'

Speelde eerder in: *De Club* van Stichting Nieuwe Helden, regie: Lucas de Man; *Don O* in het Amsterdamse Bos van Jeroen van den Berg; *De Storm* van De Toneelmakerij en firma Riexs Swarte, regie: Liesbeth Colthof; *Het Meisje met het Rode Haar* van Leon van der Sanden.

Toewijding

'Als het werk dat je maakt beter is dan dat van de rest, hoor je op jouw gebied bij de elite. Maar om elitair te zijn, moet je werk ook invloed hebben. De elite zou een groep zijn. Maar volgens mij zijn de eigenschappen die aan de elitaire groep worden toegedicht, eigenlijk individuele eigenschappen. Volgens mij zit de elite in de toewijding.'

Belang

'De maatschappij zou zelf het belang moeten inzien van kunst. Dat is niet de taak van de maker. Die moet gewoon z'n best doen en maken wat hij mooi vindt. Als de samenleving geen belang meer ziet in kunst, is het geen maatschappij meer.'

Verslavend

'Ik probeer niet te veel vooruit te kijken. Als ik speel ben ik voor mijn gevoel het dichtst bij mijzelf. Het bespelen van je eigen palet met stemmingen, is het verslavende aan spelen. Ik zou toegankelijk en herkenbaar toneel willen maken, voorstellingen die in elk cultureel klimaat overeind blijven staan.'

Bespiegeling

Hoera voor de nieuwe elite!

André Veltkamp

André Veltkamp

door André Veltkamp

Zo cynisch als de geluiden over kunst nu zijn heeft André Veltkamp, meer dan dertig jaar verbonden aan de school, ze nooit eerder in zijn veertigjarige loopbaan gehoord. En nog vreemder: de democratie verzet zich nauwelijks. Veltkamp buigt zich over de vraag: zijn wij (te) elitair en is dat erg? Hij voorspelt: pas als de kraan geen water meer geeft, krijgt men dorst.

'Kunst is niet democratisch.' Ik parafraseer een tekst die ik in een voorstelling hoorde, maar die wel in mijn hoofd bleef hangen. Inderdaad: kunst op zich kan nooit democratisch zijn, maar een volwaardige democratie, die de vrijheid van de burger hoog in het vaandel heeft staan, schept volmondig ruimte aan de kunsten.

Populair is kunst als begrip nooit geweest. Zeker niet in tijden van recessie. Vrijwel elke regering heeft - als er bezuinigd moest worden - haar oog op de kunst laten vallen, net als op de ontwikkelingshulp. Dat zijn blijkbaar luxe-uitgaven. Maar zo cynisch als de geluiden nu zijn heb ik het nog nooit meegemaakt. En nog vreemder: de democratie verzet zich nauwelijks.

Wilders in de zaal

Op 4 mei dit jaar zat ik met nog ongeveer 800 anderen 's avonds in Carré. In het kader van 'Theater na de Dam' hadden docenten, oud-leerlingen en leerlingen een voorstelling samengesteld onder de titel *Liever geen oorlog*. Jenny Areak, George Groot, Remco Vrijdag, Lucretia van der Vloot, Rutger de Bekker, Jan Robijns en ons hele derde jaar speelden een collagevoorstelling onder regie van Ruut Weissman. Ik vond het een prachtige voorstelling, waarvan je het slechts kon betreuren dat ze maar éénmaal gespeeld werd. Ik denk, ik weet dat het publiek geraakt en geroerd was. Een toegankelijke voorstelling dus voor een breed publiek. Maar het uitgangspunt van de makers was wel degelijk het maken van kunst, en dat is in dit tijdsge-richt al snel synoniem met elitair.

Ik wou dat Wilders, na de Dam, in die zaal had gezeten. Dan had hij misschien begrepen dat kunst wel degelijk iets met Henk en Ingrid te maken heeft. Maar inderdaad, Henk en Ingrid praten niet mee over wat er op het toneel moet gebeuren. En God verhoede dat ook. Want het maken van kunst, het maken van theater is op zich elitair te noemen. Niet omdat kunstenaars per definitie van die uitzonderlijke mensen zijn, maar omdat slechts weinigen het talent en het vermogen hebben om zich langs de weg van theater of kunst uit te drukken, te kunnen communiceren, bewegen en ontroeren.

Stromend water

Kunst is altijd aanwezig. Het is zo normaal in een samenleving, dat we ons er eigenlijk niet eens van bewust zijn. Pas als we beseffen dat het ook geld kost, vraagt men zich plotseling af waarom er geld aan uitgegeven wordt. En omdat men niet in de gaten heeft dat kunst een vorm van stromend water in het leven is, weet men dat kunst dan opeens ook niet meer waar het over gaat. Pas als de kraan geen water meer geeft, krijgt men dorst.

Ik waag me nu maar niet aan een definitie van kunst. Misschien alleen: kunst komt voort uit een individu of een groep die via een vorm tracht anderen te bereiken, te raken, te verwarren, te (ont)roeren, die tracht op een andere manier bij te dragen aan ons voelen en denken. Daarbij worden alle nadelen van de democratie eigenlijk uitgebannen. Als we dat niet zouden willen, houden we slechts theater als de musical *Volendam* over. Ik bespaar u ook een historische verhandeling over hoe de verwarring ontstaan is dat kunst alleen gemaakt wordt en genoten wordt door een elite. Misschien wel aardig om daarbij te zeggen dat toneelspelers, acteurs en ook muzikanten nooit echt als kunstenaars gezien zijn. Dat bleef toch een beetje de middenstand in de kunsten, als ze al niet opgeborgen werden in het rijtje van zigeuners, charlatans, gelukzoekers, hoeren en potsenmakers.

Toegankelijk

De belangrijkste vraag is misschien wel: hoe toegankelijk moet kunst zijn voor de lezer, de kijker, de toeschouwer, de toehoorder, kortom: het publiek? In principe wil de kunstenaar, en laten we het hier houden op de maker van theater, diep in zijn of haar hart een zo groot mogelijk publiek bereiken. Maar in het creëren kan dat nooit een uitgangspunt zijn. In het creëren zoekt een kunstenaar naar oorspronkelijkheid. Dat is een lastige weg. Als maar weinig mensen je verstaan, zegt men in deze tijd dat je iets maakt voor 'de grachtengordel', wie dat in godsnaam ook mogen zijn. En wat oorspronkelijkheid oplevert, is onvoorspelbaar. Zo kan ik niet makkelijk verklaren waarom onze oud-student Wende Sniijders met haar programma met Franse chansons - muziek waar een kleine elite in Nederland van geniet - een groot publiek wist te veroveren. Dat geeft de burger moed.

De avant-garde, zij die nieuwe wegen zoeken, nieuwe vormen, worden niet of pas op den duur begrepen. We weten niet altijd wat vernieuwing waard is en inderdaad omarmt een kleine elite van publiek de elite van de makers. Maar zonder avant-garde, geen vernieuwing, geen oorspronkelijkheid. Om oorspronkelijkheid en vernieuwing mogelijk te maken moet er soms geld bij.

Uitverkorenen

Ook onze school is ondemocratisch. Een ondemocratische en 'elitaire' opleiding, beheerst door een soort oligarchie. Ik hoor mezelf wel eens tegen een groep studenten zeggen, dat het inderdaad allemaal niet erg 'eerlijk' is. Maar het oordeel van de docenten, het oordeel van het publiek houdt geen of weinig rekening met goede bedoelingen en ijver. Met rechtvaardigheid komen wij niet zo ver. Het gaat om wat we zien, om wat we ervaren. Elk jaar selecteren wij uit zo'n achthonderd tot duizend kandidaten de twintig besten, of liever: de twintig die de meeste verwachtingen oproepen. Dat gebeurt naar eer en geweten, met mensen die geacht worden er verstand van te hebben. Toch zal ik nooit beweren dat die selectie waterdicht is. Zelfs als de uitverkorenen op school zitten, zijn hun verwachtingen nog min of meer onvoorspelbaar. En ook al zitten ze in het eerste jaar, ze moeten als student nog maar de eindstreep zien te halen. Daarom geloof ik niet in wat men een 'streng' aanname-beleid noemt. Natuurlijk: we zijn streng, als je jaarlijks meer dan achthonderd mensen teleurstelt, hun dromen ontneeemt, hun toekomstverwachtingen. Maar de term 'streng' riekt mij te veel naar het grote 'weten'. En dat bestaat gewoonweg niet bij het selecteren van talent. Jazeker, de markt voor acteurs en theatermakers is klein en niemand zit echt op onze studenten te wachten. Toch moet een school als de onze en haar studenten risico's willen nemen. Anders verstenen we in bestaande normen en bannen we het onverwachte uit.

Voorspelling

Kortom, de makers van kunst behoren tot een 'elite', de school is 'elitair', zijn de studenten dan ook elitair? De meesten niet. Het grootste deel wordt beheerst door dromen, verwachtingen de noodzaak om dit vak te willen uitoefenen. En omdat ze daarin slechts met weinigen zijn, mogen ze wat mij betreft best een elite genoemd worden. En nu staat er dan weer zo'n nieuwe elite op de drempel van de school en de beroepspraktijk. We verwachten nog steeds van alles van ze. We kunnen nog geen grote voorspellingen over hun toekomst doen. We kunnen alleen maar zeggen dat ze voldoende van hun elitaire kunstenaarschap in zich hebben, om hopelijk op den duur door velen verstaan te worden.

Hoera voor de nieuwe elite!

André Veltkamp is docent dramaturgie, studiebegeleider, regisseur en voormalig directeur Theaterschool (faculteit van de AHK)

Bezuinigingssprookje

Hoe een jongetje man wordt...

Niels Gooijer

Niels Gooijer

Er was eens een jongetje. Dit jongetje kon veel, maar werd altijd gesteund door zijn ouders. Hij hoefde zich nooit druk te maken, hij kreeg altijd alles wat hij nodig had.

Als hij een idee had, hoefde hij maar met zijn vingers te knippen en het idee werd realiteit. Hij hoefde nooit te werken, nooit te bedelen of na te denken hoe hij rond moest komen.

Tot allebei zijn ouders plots in een auto-ongeluk omkwamen. Het jongetje was natuurlijk erg verdrietig, omdat hij zijn ouders miste. Maar vreemd genoeg kreeg hij tijdens de begrafenis een vreemd gevoel. Hij voelde zich bijna schuldig dat hij het voelde. Het was, lekker. Een lekker soort gevoel van leven kwam over hem. Hij kon het niet negeren want het voelde heel belangrijk. Het was geen zelfmedelijden, of sadisme over het feit dat zijn ouders dood waren, zeker niet. Hij voelde voor het eerst dat hij iets echt belangrijks kon voelen. En hij kreeg ideeën. Honderden ideeën. Maar waar eerst zijn ouders voor hem klaarstonden om die ideeën te realiseren was er nu niemand. Hij stond er helemaal alleen voor. Plotseling helemaal geen hulp meer, en tien keer zoveel ideeën. Maar dat kon het jongetje niets schelen, de ideeën waren te sterk om te negeren

Niels Gooijer

'Hij voelde voor het eerst dat hij iets echt belangrijks kon voelen'

en dus werd het jongetje noodgedwongen alleen nog maar creatiever doordat hij zonder enige hulp zijn ideeën toch realiseerde. En wat denk je? Hoe meer hij probeerde hoe meer ideeën er lukten, zonder enige hulp. En dit viel op bij allerlei andere mensen. Ze boden hun hulp aan het jongetje aan omdat ze zijn kracht en doorzettingsvermogen zo waardeerden.

En zo kon het jongetje uiteindelijk al zijn ideeën en dromen realiseren. Juist zonder enige hulp was het jongetje een man geworden.

Niels Gooijer is student aan de Amsterdamse Toneelschool&Kleinkunstacademie en speelt in 'De Hollanders'

Niels Gooijer

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Steven Schenk

Informatie

Over de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie

Over de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie

De Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie is in januari 2001 ontstaan uit een fusie tussen de Amsterdamse Toneelschool (opgericht in 1874) en de Akademie voor Kleinkunst (opgericht in 1960). De school maakt deel uit van de Theaterschool, theaterfaculteit van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De school is een door het Ministerie van OC&W gesubsidieerde, vierjarige bacheloropleiding in het kunstvakonderwijs (hbo) en leidt op tot:

Acteur

voor klassiek en modern repertoiretoneel
voor muziek- en kleinkunsttheater
voor film en televisie en performer
van eigen drama tot cabaret

Organisatie en bestuur

Artistiek leider Ruut Weissman

Dagelijks Bestuur

Ruut Weissman – algehele leiding
Lidwien Roothaan – hoofddocent
André Veltkamp, Steven Schenk – kerndocent, studiebegeleider
Bart-Jan te Boekhorst – kerndocent, coördinator leerplan
Désirée Delussu – secretariaat, organisatie en communicatie

(NB. In de periode september/december 2011 draagt André Veltkamp zijn portefeuille over aan Steven Schenk en zal per 31 december 2011 het Dagelijks Bestuur verlaten)

Adviesraad van kerndocenten

Oscar van Woensel - toneel
Paul de Munnik – muziek- en kleinkunsttheater
Adelheid Roosen – theatermaken, adviseur artistiek leider
Edwin van Gelder – senior docent stem

Tableau de la troupe

Docenten toneelspelen

Vaste docenten: Lidwien Roothaan, Jappe Claes, Oscar van Woensel, Frances Sanders, Saskia Temmink, Bart Kiene, Niels van der Laan
Gastdocenten: Paul Binnerts, Hans Croiset, Leonard Frank, Nancy Gabor, Aus Greidanus, Alex Klaasen, Arent-Jan Linde, Willemijn van der Ree, Hans Man in 't Veld, Michel Sluysmans, Menno Stijntjes, Erik Vos, Allan Zipson, Barry Atsma, Karina Smulders, Jaap Spijkers, Han Römer, Michiel de Regt, Wannie de Wijn, Ruurt de Maesschalck

Docenten liedperforming

Paul de Munnik, Bart-Jan te Boekhorst, Ruut Weissman, Jeroen Woe, Daniel Samkalden (a.g.), Marlies Helder (a.g.), Joost Prinsen (a.g.), Jurrian van Dongen (a.g.)

Docenten muziekvakken

Rutger Laan, Thijs Cuppen, Bas Odijk, Yorgos Valeris, Bart Wolvenkamp (a.g.), Rutger de Bekker (a.g.), Jan Robijns (a.g.)

Docenten theatermaken

Adelheid Roosen (coaching), Jurrian van Dongen (tekstschrijven), Rob de Graaf (toneelschrijven), George Groot (tekstschrijven), Rutger Laan (compositie), Eva Mathijssen (coaching), Abel Nienhuis (a.g.), Bas Odijk (compositie), Lidwien Roothaan (regie), André Veltkamp (dramaturgie), Ruut Weissman (regie)

Docenten theorie

André Veltkamp, Elisabeth Boender, Jeroen de Nooijer, Peter Oskam, Steven Schenk, Rezy Schumacher (a.g.)

Docenten beweging/dans/fysiek theater

Bart-Jan te Boekhorst, Sabine Bauer, Eddi de Bie, Annemarie Broekhuizen, Lisa Portengen, Jon Silber, Bambi Uden, Jacqueline de Vries, Margriet van Waveren, Katharina Conradi (a.g.), Peggy-Jane de Schepper (a.g.)

Docenten stem/spraak

Edwin van Gelder, Mildred Aikema, Eva Baggerman, Marja Gamal, Niels van der Laan, Leo van der Plas

Docenten cameratraining

Wilbert Bank, Paul van der Ploeg, Johan Timmers

Projectbegeleiders

Saskia Rinsma, Jeroen Willems, Theo Nijland, Marlies Heuer, Pieter Kramer, Wannie de Wijn, Michiel de Regt, Christiaan Mooij, Arjan Ederveen, Johan Fretz, Ariane Schluter, Theu Boermans, Titus Muizelaar, Joost van Hezik, Joanne Swaan, Maaïke van Langen, Peter de Baan, Gerardjan Rijnders, Ad de Bont, Theo Pont

Uitvoerende producenten

Annebeth Vlietstra, Bonnie van Caspel en Sophia Jonker

(NB. Bonnie van Caspel verlaat per 1 augustus 2011 de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie)

Secretariaat en organisatie

Désirée Delussu

Telefoon: 020 – 527 76 85
e-mail: desiree.delussu@ahk.nl
Adres: Jodenbreestraat 3, Postbus 15323, 1001 MH Amsterdam

Facultaire ondersteuning

Cora Henion Verpoorten - receptie
Lois Maat – studiplanning en financiën
Joost Njio - studentenadministratie

Bonnie van Caspel en Désirée Delussu

AFSCHEID

Terug naar school

Bonnie van Caspel, die al tien jaar het secretariaat van de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie bemant, neemt aan het eind van dit schooljaar afscheid van de school.

Door Bonnies jarenlange ervaring, eerst bij het Impresariaat Gislebert Thierens en sinds 2001 op de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie, bezit zij enorm veel kennis en een immens netwerk. Ze kent – bijna – iedereen uit het vak, weet wanneer wie in welk stuk zat en wanneer studenten zijn afgestudeerd.

Toch heeft zij besloten om iets heel anders te gaan doen. Toen haar kinderen naar school gingen, kwam zij in aanraking met iets wat ze nog veel leuker vond dan het theater: zelf voor de klas staan. De afgelopen twee jaar volgde zij de PABO, vanaf volgend schooljaar wijdt zij zich volledig aan haar studie.

We zullen Bonnie missen, maar hebben in Désirée Delussu een zeer waardige opvolger gevonden.

Colofon

Conceptontwikkeling, interviews, hoofdredactie
Buro Vonkstof - Petra Boers

Ontwerp
Thonik

Redactie, productie, tekstcorrectie
Bonnie van Caspel, Désirée Delussu, Wouter van Loon

Fotografie
Ben van Duin (pag. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12)
Bob Bronshoff (pag. 2 - Ruut Weissman)
Eva Pel (pag. 2 - Arnon Grunberg)
Dinand van der Wal (pag. 4 - Gerardjan Rijnders)
Bas van Losekoot (pag. 8 - Maaïke van Langen)
Joost de Haas - www.joostdehaas.nl (pag. 3, 9)
Martijn Visser (pag. 11 - Steven Schenk)
Coco Duivenvoorde (pag. 11 - Sharai Rodrigues)

Illustratie
Thonik (pag. 2)

Druk
Dijkman Offset

Oplage
5000

Uitgave
de Theaterschool - Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Adres
de Theaterschool · Jodenbreestraat 3 · 1011 NG Amsterdam
Postbus 15323 · 1001 MH Amsterdam
www.theaterschool.nl